

محل مهر مدرسه		بسمه تعالی تاریخ امتحان: مدت امتحان: 80 دقیقه دبیر مربوطه: خانم بوسعید
نام و نام خانوادگی: رشته: انسانی نام درس: منطق دهم		
بارم	سؤالات	ردیف
1/5	درست را از نادرست مشخص کنید. 1- در تصدیق حکم و قضاوت وجود دارد. 2- در یک تقسیم بندی درست لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم طبقه دیگر، نسبت «عموم و خصوص من وجه» داشته باشد. 3- در قضیه «خالق شاهنامه فردوسی است» فردوسی موضوع است. 4- در قضیه «عطار شاعر است» دایره مصادیق موضوع «مثبت+» است. 5- اگر در «عکس» شرط است که اگر اصل صادق است عکس نیز صادق باشد بر این اساس عکس مستوی «موجبه کلیه» مردود اعلام می شود. 6- در تعریف مثلث: به «شکل سه ضلعی» بین معرف و معرف، نسبت تساوی برقرار است.	1
0/25 0/25 0/25 0/25 0/25 0/25 0/5	جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. 1- عبارت «جیوه فلزی است که در دمای معمولی مایع است» از اقسام تفکر..... است. 2- اشتباه گرفتن کلماتی که مشترک دارند، باعث بروز مغالطه ی «اشتراک لفظ» می شود. 3- دانشمندان علوم تجربی با استفاده از استدلال های مبنایی برای علوم تجربی فراهم می آورند. 4- شرط اول برای صحیح از دو قضیه ی حملی، «تکرار حد وسط» است. 5- با مشاهده قیاس می توانیم تشخیص دهیم که نتیجه سالبه است یا موجبه. 6- قیاس اقترانی با توجه به چهار شکل یا حالت پیدا می کند. 7- برای به دست آوردن نقیض قضیه تغییر کافی است.	2
0/75	موارد سمت راست را به موارد سمت چپ ارتباط دهید. 1- رستم بر اسب نشست و دستی بر سرش کشید 2- میوه های این جعبه شیرین است پس کل میوه ها شیرین هستند 3- عفو لازم نیست اعدامش کنید 1- مغالطه اشتراک لفظ 2- مغالطه ابهام در عبارات 3- مغالطه نگارشی 4- تعمیم شتاب زده	3
0/5	در عبارت زیر یک مفهوم جزئی و یک مفهوم کلی مشخص کنید.	4

		«در این شهر آثار باستانی معروفی وجود دارد»			
0/25		نسبت بین دو مفهوم «جسم و کتاب» را از نسب اربع با رسم شکل نشان دهید.			
0/5		نوع تعریف های زیر را مشخص کنید.(لغوی- مفهومی- تعریف از طریق ذکر مصادیق) الف- کتاب مقدس: کتاب هایی همچون قرآن ، انجیل... ب- انسان: حیوانی است که دارای قدرت تعقل است.			
0/5		اشکال تعاریف زیر را بیان کنید. الف- انسان: حیوان راه رونده ب- امتداد: بُعد مفطور در اجسام			
0/75	تعریف از طریق ذکر مصادیق تعریف لغوی تعریف مفهومی	مفاهیم مورد نظر را به انواع تعریف ارتباط دهید. الف: آب مایع بی رنگ ، بی بو، بی مزه ب: مرکبات : میوه هایی همچون پرتقال، نارنگی ، لیموشیرین ج: ناجا ← نیروی ارتش جمهوری اسلامی			
0/75		نوع استدلال های زیر را مشخص کنید.(تمثیل - استقرا - قیاس) الف: مادر در خانه است پس: در بازار نیست ب: مریخ مثل زمین موجود زنده دارد چون آب و هوا دارد ج: هر کلاغی سیاه است زیرا تا به حال ندیده ایم و نشنیده ایم که کلاغی به رنگ دیگری باشد			
0/75		نوع قضایای زیر را مشخص کنید.(حملی - شرطی) الف: منطق علم کاربردی است ب: الف ب است آنگاه که ج د باشد ج: نماز گزاران این مسجد دویست نفر اند			
0/5		عکس مستوی حالت «الف» و تناقض حالت «ب» را مشخص کنید. الف: سالبه جزئی ← ب: موجبه کلیه ←			
1/5		جدول را کامل کنید			
		عکس مستوی	تداخل	تضاد	اصل قضیه
1/5					هر حیوانی حساس است
0/75		هر گاه قضیه «هر انسانی فانی است» صادق باشد، صدق و کذب قضایای زیر را نسبت به آن مشخص کنید. «بعضی انسان ها فانی هستند»، «هیچ انسانی فانی نیست»، «بعضی فانی ها انسان هستند»			

0/5	هر یک از قضایای زیر شکل چندم از اشکال قیاس اقترانی است؟ الف: هر گیاهی نامی است - بعضی گیاهان سمی هستند ب: بعضی انسان ها شاعر هستند - هر شاعری ناطق است	14
0/5	علت نامعتبر بودن قضایای زیر را بنویسید. الف: انسان از خاک است - خاک جماد است - پس انسان جماد است ب- هیچ جاندارى سنگ نیست - هیچ حساسى سنگ نیست	15
1/5	قیاس های زیر شکل چندم است - اگر معتبر است نتیجه را نوشته و اگر نامعتبر است دلیل نامعتبر بودن آن را بنویسید. الف: بعضی کودکان باهوش اند- هیچ کودکی با تجربه نیست ب: هیچ نوزادی پدر نیست- هیچ پدری مجرد نیست	16
0/75	در قضایای زیر دایره مصادیق موضوع را با علامت (+ و-) مشخص کنید. الف: هر گلی جاندار است ب: بعضی رنگ ها روشن هستند ج: هیچ جسمی مجرد نیست	17
1/25	موارد خواسته شده را پاسخ دهید: الف: استثناى قابل چشم پوشى: ب- تفاوت جزئى بودن «سور» با جزئى بودن «موضوع» قضیه: ج- وضعیت «کیف» در عکس مستوی:	18
0/75	اگر قضیه اول صادق باشد صدق و کذب قضیه دوم از اقسام تقابل را مشخص کنید: الف: هر گیاهی نامی است ← بعضی گیاهان نامی هستند ب- هر جسمی سه بُعدی است ← هیچ جسمی سه بُعدی نیست ج- بعضی کتاب ها خواندنی هستند ← هر کتابی خواندنی است	19
0/5	موارد زیر در رابطه با کدام یک از قوانین صدق و کذب احکام قضایای حملی است؟ الف: اگر قضیه اول صادق باشد قضیه دوم حتما کاذب است و نه برعکس ب: اگر قضیه اول صادق باشد، قضیه دوم حتما کاذب است و بر عکس	20
0/5	در نسبت «تباين» از نسبت های چهار گانه، به چند قضیه محصوره نیاز است و کدام نوع از قضایای محصور بین دومفهوم برقرار می شود.	21
1	علت عدم تکرار حد وسط در استدلال های زیر را بیان کنید: الف- شاخه ها برگ دارند دفترچه یادداشت برگ دارد پس: شاخه ها دفترچه یادداشت دارند	22

	ب-انسان از خاک است خاک جماد است پس: انسان جماد است	
1	قیاس اقترانی را تعریف کنید و بنویسید که موضوع و محمول نتیجه چگونه به دست می آید؟	23
0/25	کدام یک از عبارات زیر از شرایط اعتبار یک قیاس اقترانی <u>حمله نیست</u> ؟ 1- حداقل حد وسط در یکی از مقدمه ها مثبت باشد 2- محمول مثبت در نتیجه، در مقدمه دوم مثبت باشد 3- موضوع مثبت در نتیجه، در مقدمه اول مثبت باشد 4- هر دو مقدمه موجب باشد	24
0/25	متضاد قضیه «این عمارت قدیمی است» کدام است؟ 1- این عمارت قدیمی نیست 2- بخشی از این عمارت قدیمی نیست 3- بخشی از این عمارت قدیمی است 4- تضاد ندارد	25
0/25	در قضیه «شخصیه موجب» به ترتیب علامات موضوع و محمول چگونه است؟ 1- مثبت- منفی 2- منفی- مثبت 3- مثبت- مثبت 4- منفی- منفی	26
20	تعداد 26 سوال در 3 صفحه	
	«موفق و سربلند باشید»	

بارم	سؤالات	ردیف
1/5	<p>درست را از نادرست مشخص کنید.</p> <p>1- در تصدیق حکم و قضاوت وجود دارد.</p> <p>2- در یک تقسیم بندی درست لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم طبقه دیگر، نسبت «عموم و خصوص من وجه» داشته باشد.</p> <p>3- در قضیه «خالق شاهنامه فردوسی است» فردوسی موضوع است.</p> <p>4- در قضیه «عطار شاعر است» دایره مصادیق موضوع «مثبت+» است.</p> <p>5- اگر در «عکس» شرط است که اگر اصل صادق است عکس نیز صادق باشد بر این اساس عکس مستوی «موجب کلیه» مردود اعلام می شود.</p> <p>6- در تعریف مثلث: به «شکل سه ضلعی» بین معرف و معرف، نسبت تساوی برقرار است.</p>	1

- (۱) درست
- (۲) نادرست
- (۳) نادرست
- (۴) درست
- (۵) نادرست
- (۶) درست

	جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.	
0/25	1- عبارت «جیوه فلزی است که در دمای معمولی مایع است» از اقسام تفکر.....است.	2
0/25	2- اشتباه گرفتن کلماتی که مشترک دارند، باعث بروز مغالطه ی «اشتراک لفظ» می شود.	
0/25	3- دانشمندان علوم تجربی با استفاده از استدلال های مبنایی برای علوم تجربی فراهم می آورند.	
0/25	4- شرط اول برای صحیح از دو قضیه ی حملی، «تکرار حد وسط» است.	
0/25	5- با مشاهده قیاس می توانیم تشخیص دهیم که نتیجه سالبه است یا موجبه.	
0/25	6- قیاس اقترانی با توجه به چهار شکل یا حالت پیدا می کند.	
0/5	7- برای به دست آوردن نقیض قضیه تغییر کافی است.	

۱- تعریف

۲- ظاهر

۳- استقرایی قوی

۴- نتیجه گیری

۵- مقدمات

۶- جایگاه حدوسط

۷- تغییر کمیت و کیفیت

	موارد سمت راست را به موارد سمت چپ ارتباط دهید.	
0/75	1- مغالطه اشتراک لفظ 2- مغالطه ابهام در عبارات 3- مغالطه نگارشی 4- تعمیم شتاب زده	3 1- رستم بر اسب نشست و دستی بر سرش کشید 2- میوه های این جعبه شیرین است پس کل میوه ها شیرین هستند 3- عفو لازم نیست اعدامش کنید

۱- مغالطه ابهام در عبارات

۲- تعمیم شتاب زده

۳- مغالطه نگارشی

0/5	در عبارت زیر یک مفهوم جزئی و یک مفهوم کلی مشخص کنید.	4
-----	--	---

1

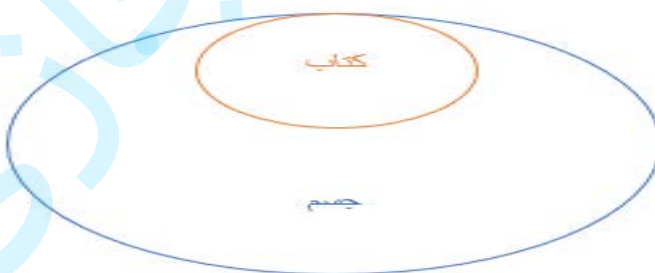
	«در این شهر آثار باستانی معروفی وجود دارد»	
--	--	--

جزئی: این شهر

کلی: آثار باستانی

0/25	نسبت بین دو مفهوم «جسم و کتاب» را از نسب اربع با رسم شکل نشان دهید.	5
------	---	---

رابطه عموم و خصوص مطلق

0/5	نوع تعریف های زیر را مشخص کنید. (لغوی - مفهومی - تعریف از طریق ذکر مصادیق) الف- کتاب مقدس: کتاب هایی همچون قرآن ، انجیل... ب- انسان: حیوانی است که دارای قدرت تعقل است.	6
-----	---	---

الف) تعریف از طریق ذکر مصادیق

ب) تعریف مفهومی

0/5	7	اشکال تعاریف زیر را بیان کنید. الف- انسان: حیوان راه رونده ب- امتداد: بُعد مفظور در اجسام
-----	---	---

الف) جامع است ولی مانع نیست.

ب) واضح نیست.

0/75	8	مفاهیم مورد نظر را به انواع تعریف ارتباط دهید. الف: آب مایع بی رنگ ، بی بو، بی مزه ب: مرکبات : میوه هایی همچون پرتقال، نارنگی ، لیموشیرین ج: ناجا ← نیروی ارتش جمهوری اسلامی
------	---	---

تعریف از طریق ذکر مصادیق

تعریف لغوی
تعریف مفهومی

الف) تعریف مفهومی

ب) تعریف از طریق ذکر مصادیق

ج) تعریف لغوی

0/75	9	نوع استدلال های زیر را مشخص کنید.(تمثیل- استقرا- قیاس) الف: مادر در خانه است پس: در بازار نیست ب: مریخ مثل زمین موجود زنده دارد چون آب و هوا دارد ج: هر کلاغی سیاه است زیرا تا به حال ندیده ایم و نشنیده ایم که کلاغی به رنگ دیگری باشد
------	---	--

الف) قیاس

ب) تمثیل

ج) استقرا

0/75	10	نوع قضایای زیر را مشخص کنید.(حملی - شرطی) الف: منطق علم کاربردی است ب: الف ب است آنگاه که ج د باشد ج: نماز گزاران این مسجد دویست نفر اند
------	----	---

الف) حملی

ب) شرطی

ج) حملی

0/5	عکس مستوی حالت «الف» و تناقض حالت «ب» را مشخص کنید. الف: سالبه جزئی ← ب: موجه کلیه ←	11
-----	--	----

الف) عکس مستوی لازم الصدق ندارد.

ب) سالبه جزئی

1/5	جدول را کامل کنید				12
	عکس مستوی	تداخل	تضاد	اصل قضیه	
				هر حیوانی حساس است	

تضاد: هیچ حیوانی حساس نیست.

تداخل: بعضی حیوان حساس است.

عکس مستوی: بعضی حساس حیوان است.

0/75	هر گاه قضیه «هر انسانی فانی است» صادق باشد، صدق و کذب قضایای زیر را نسبت به آن مشخص کنید. «بعضی انسان ها فانی هستند»، «هیچ انسانی فانی نیست»، «بعضی فانی ها انسان هستند»	13
------	---	----

بعضی انسان فانی است: صادق

هیچ انسانی فانی نیست: کاذب

بعضی فانی ها انسان هستند: صادق

0/5	هر یک از قضایای زیر شکل چندم از اشکال قیاس اقترانی است؟ الف: هر گیاهی نامی است - بعضی گیاهان سمی هستند ب: بعضی انسان ها شاعر هستند - هر شاعری ناطق است	14
-----	--	----

الف) شکل سوم

ب) شکل اول

0/5	علت نامعتبر بودن قضایای زیر را بنویسید. الف: انسان از خاک است - خاک جماد است - پس انسان جماد است ب - هیچ جاندارى سنگ نیست - هیچ حساسى سنگ نیست	15
-----	--	----

الف) عدم تکرار حدوسط به صورت لفظی(حدوسط در مقدمه اول ، از خاک است اما در مقدمه دوم خاک است).

ب) شرط اول اعتبار قیاس ، یعنی حداقل موجب بودن یکی از مقدمات را ندارد.

16	قیاس های زیر شکل چندم است - اگر معتبر است نتیجه را نوشته و اگر نامعتبر است دلیل نامعتبر بودن آن را بنویسید. الف: بعضی کودکان باهوش اند- هیچ کودکی با تجربه نیست ب:هیچ نوزادی پدر نیست- هیچ پدری مجرد نیست	1/5
----	---	-----

الف) شکل سوم-معتبر- بعضی باهوش با تجربه نیست.

ب) شکل اول- نامعتبر- سالبه بودن هر دو مقدمه

17	در قضایای زیر دایره مصادیق موضوع را با علامت(+ و-) مشخص کنید. الف:هر گلی جاندار است ب:بعضی رنگ ها روشن هستند ج:هیچ جسمی مجرد نیست	0/75
----	--	------

الف) +

ب) -

ج) +

18	موارد خواسته شده را پاسخ دهید: الف:استثنای قابل چشم پوشی: ب-تفاوت جزئی بودن «سور» با جزئی بودن «موضوع» قضیه: ج-وضعیت «کیف» در عکس مستوی:	1/25
----	---	------

الف) در صورتی که با وجود پیدا شدن استثنایی در یک حکم کلی همچنان بر کلی بودن حکم خود اصرار کنیم ، دچار این مغالطه شده ایم.

ب)سور قضایای جزئی نشان می دهد که برخی از مصادیق موضوع مورد نظر گوینده هستند. در قضایای شخصیه ، موضوع دارای مفهومی جزئی است. اما کمیت قضایای محصوره به کمک سور مشخص می شود.

ج)با صادق بودن یک قضیه ، عکس آن نیز صادق است.

0/5	موارد زیر در رابطه با کدام یک از قوانین صدق و کذب احکام قضایای حملی است؟ الف: اگر قضیه اول صادق باشد قضیه دوم حتما کاذب است و نه برعکس ب: اگر قضیه اول صادق باشد، قضیه دوم حتما کاذب است و بر عکس	20
-----	---	----

الف) تضاد

ب) تناقض

0/5	در نسبت «تباین» از نسبت های چهار گانه، به چند قضیه محصوره نیاز است و کدام نوع از قضایای محصوره بین دو مفهوم برقرار می شود.	21
-----	--	----

دو قضیه محصوره سالبه کلی

مثال: سنگ و انسان-----< هیچ سنگی انسان نیست/هیچ انسانی سنگ نیست.

1	علت عدم تکرار حد وسط در استدلال های زیر را بیان کنید: الف-شاخه ها برگ دارند دفترچه یادداشت برگ دارد پس: شاخه ها دفترچه یادداشت دارند	22
---	---	----

3

	ب-انسان از خاک است خاک جماد است پس: انسان جماد است	
--	--	--

الف) عدم تکرار حد وسط به صورت معنایی -در مقدمه اول به معنای برگ درختان و در مقدمه دوم به معنای ورق و برگه ی کاغذ .

ب) عدم تکرار حد وسط به صورت لفظی-در مقدمه اول حد وسط ، از خاک است و در مقدمه دوم خاک.

1	قیاس اقترانی را تعریف کنید و بنویسید که موضوع و محمول نتیجه چگونه به دست می آید؟	23
---	--	----

قیاسی است که در آن اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده اند. قیاس اقترانی از دو قضیه حملی تشکیل می شود. موضوع از مقدمه اول و محمول از مقدمه دوم انتخاب می شود.

0/25	<p>کدام یک از عبارات زیر از شرایط اعتبار یک قیاس اقترانی حملی <u>نیست</u>؟</p> <p>1- حداقل حد وسط در یکی از مقدمه ها مثبت باشد</p> <p>2- محمول مثبت در نتیجه، در مقدمه دوم مثبت باشد</p> <p>3- موضوع مثبت در نتیجه، در مقدمه اول مثبت باشد</p> <p>4- هر دو مقدمه موجب باشد</p>	24
------	--	----

گزینه ۴

0/25	<p>متضاد قضیه «این عمارت قدیمی است» کدام است؟</p> <p>1- این عمارت قدیمی نیست</p> <p>2- بخشی از این عمارت قدیمی نیست</p> <p>3- بخشی از این عمارت قدیمی است</p> <p>4- تضاد ندارد</p>	25
------	--	----

گزینه ۴

0/25	<p>در قضیه «شخصیه موجب» به ترتیب علامات موضوع و محمول چگونه است؟</p> <p>1- مثبت- منفی 2- منفی- مثبت 3- مثبت- مثبت 4- منفی- منفی</p>	26
------	--	----

گزینه ۴